

1.

ראב"ע

לא תרצח. בידך או בלשונך, להעיד עליו שקר להמיתו, או להיותך רכיל או לתת עצה רעה בזדון שתדע שיהרג, או שנגלה לך סוד שתוכל להצילו מן המות אם תגלהו לו, ואם לא גלית אתה כמו רוצח:

Ibn Ezra

THOU SHALT NOT MURDER. With your hand or your tongue, that is, by giving false testimony which results in having someone executed, or by tale bearing, or by wickedly giving someone counsel which you know will result in his death, or by not revealing a secret which you are aware of, to someone who would be saved if he knew what you know. If you do not reveal the secret you are a murderer.

2.

בבא מציעא נ"ח ב:י"ב

תני תנא קמיה דרב נחמן בר יצחק: כל המלבין פני חברו ברבים, כאילו שופך דמים.

נדרים מ' א:א'

יצא רבי עקיבא ודרש: כל מי שאין מבקר חולים כאילו שופך דמים.

משנה תורה, הלכות אבל י"ד:ב'

וגדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכנה. שנאמר (בראשית יח ב) "וירא והנה שלשה אנשים". ולוים יותר מהכנסתן. אמרו חכמים כל שאינו מלך כאילו שופך דמים:

3,

הנצי"ב

**לא תענה ברעך.** הנוגע לרעך. ואע"ג דכל עדות שקר אסור. ומקרא מפורש מדבר שקר תרחק. מכ"מ ברעך חמור יותר ומש"ה מוזהרים בעשרת הדברות. והרמב"ם פ"י ברעך ע"י רעך היינו ששמע מחבירו ומגיד שראה בעיניו. והוכחה לזה הפירוש הוא מדכתיב לא תענה ולא כתיב ולא תעיד. או לא תקום עד שקר. אלא עניה משמעו אחר עד הקודמו.

Netziv of Volozhin-

Do not answer for your friend as a false witness. Every kind of false testimony is forbidden. But the situation here mentions 'friend' which means do not listen to a testimony from a friend of yours and claim as if you have seen it yourself. The proof here is that it says 'do not answer' as a false witness.

4.

מלבים

**לא תרצח.** חמש דברות ראשונות הם ענינים שבין אדם למקום, וכולל עניני המחשבה כמו אנכי ולא יהיה לך, ענינים שבדבור כמו לא תשא וזכירת השבת שהוא בדבור, כמו שפי' חז"ל בבא בין על הזכירה בכל ימי השבוע שיספר אחד בשבת ב' בשבת... ובין ענינים שבמעשה כמו לא תעשה לך פסל לא תעשה כל מלאכה. וכבוד אב ואם שהוא במעשה ג"כ מאכילו ומשקהו, והוא ג"כ נחשב בין מצות שבין אדם למקום שהוקש כבודם לכבוד המקום, וחמשה דברות האחרונות שהיו כתובים בלוח השני הם מצות שבין אדם לחברו, וע"כ בחמשה הראשונות נזכר בכל אחד שם ה' אלהים ובאחרונות לא נזכר שם ה'. ובא האזהרה שלא יזיק לחברו לא בגופו לא תרצח, ולא בממונו לא תגנוב... והזהיר שלא יזיק לו במעשה, ואף בדבור לא תענה ברעך עד שקר, ובדברות האחרונות הוסיף עד שוא אף דבר שאין בו ממש כמו רכילות ולה"ר להוריד כבודו ומעלתו, ואף לא יזיק לו במחשבה לא תחמוד,, וכלל עשרת הדברים הם מצות שהשכל מחייבם, שכל אדם יכיר בשכלו שיש סבה ראשונה ממציא כל הנמצאות ושראוי שלא לישא שמו לשוא, וכ"ש מצות האחרונות

שהם מצות נמוסיות ששכל האדם מוכן אליהם בטבע, והורה אותנו יוצר הנפשות, כי גם מצות האלה השכליות אם יעשום רק מצד השכל והנחום לבד שלא מפני יראת אלהים שהזהיר עליהם בקולות וברקים, זרועות השכל לא יעמדו מפני התאוה, כמו שראינו עמים רבים שחלפו חק בין ברצח בין בנאוף וגנבה פרצו ודמים בדמים נגעו, וכמ"ש כי אמרתי רק אין יראת אלהים במקום הזה והרגוני ע"ד אשתי (בראשית כ"י"א), וכמו שפרשתי שם עיי"ש, לכן דבר ויקרא ארץ ואלהים הופיע לצוות עליהם, וכמ"ש חז"ל שאומות אדום וישמעאל לא רצו לקבל לא תרצח ולא תגנוב, וכבר האריכו הקדמונים להראות שעשרת הדברות הם שורש לתרי"ג מצות, וכמ"ש ר' סעדיה גאון והראב"ן במאמר השכל והרי"א פה בארך, עיי"ש:

Malbim (Rabbi Meir Livush, 19th cen Europe)

The first 5 commandments are between man and Gd, and that is why Gd name is mentioned in each of the first 5, and Gds name is not mentioned in the last 5.....and added within these are things that dont hurt a person, such as jealousy in ones heart. But these last 5 are not only commandments that make logical sense but also things that we dont do because Gd commanded us to do so. And sometimes the logical part isnt strong enough, such as in the case of desire. So there is a higher level here, which is that even it makes sense to you, G-d commanded it

5.

Rabbi Jonathan Sacks (<https://rabbisacks.org/covenant-conversation/vayeshev/what-is-the-theme-of-the-stories-of-genesis/>)

One of the most fundamental questions about the Torah turns out to be one of the hardest to answer.

What, from God's calling to Abraham in Genesis 12 to the death of Joseph in Genesis 50, is the basic religious principle being taught? What does the entire set of stories about Abraham, Isaac, and Jacob and their wives, together with Jacob's sons and daughter, actually tell us? Abraham brought monotheism to a world that had forgotten it, but where do we see this in the actual text of the Torah itself?

Here is the problem: The first eleven chapters of Genesis teach us many fundamentals of faith: that God brought the universe into being and declared it good; that God made the human person in His image; that God gave us freedom and thus the ability to do not only good but also bad; that the good is rewarded, the bad punished and that we are morally responsible for our actions. Chapters 8 and 9 also tell us that God made a covenant with Noah and - through him - with all humanity.

It is equally easy to say what the rest of the Torah, from Exodus to Deuteronomy, teaches us: that God rescued the Israelites from slavery, setting them on the road to freedom and the Promised Land; that God made a covenant with the people as a whole on Mount Sinai, with its 613 commands and its purpose, to establish Israel as a kingdom of priests and a holy nation. In short, Genesis 1-11 is about creation. Exodus to Deuteronomy is about revelation and redemption. But what are Genesis 12-50 about? They seem to teach no new principle of faith. Other than childbirth and rescue from danger, God performs no world-transforming miracles through them. They deliver no prophecies to the people of their generation/ So the question is real and puzzling. What was so different about the patriarchs in Genesis that we spend so many chapters on them? What new component did they bring to the world? What difference did monotheism make in their day?

There is an answer, but it is an unexpected one. One theme appears no less than six (possibly even seven) times. Whenever a member of the covenantal family leaves his or her own space and enters the wider world of their contemporaries, they encounter a world of sexual free-for-all.

In other words, there is a continuing theme in Genesis 12–50, a contrast between the people of the Abrahamic covenant and their neighbours, but it is not about idolatry, but rather about adultery, promiscuity, sexual license, seduction, rape, and sexually motivated violence.

The patriarchal narrative is surprisingly close to the view of Freud that *eros* is one of the two primal drives governing human behaviour (the other is *thanatos*, the death instinct), and the view of at least one evolutionary psychologist (David Buss, in his books *The Evolution of Desire* and *The Murderer Next Door*) that sex is the main cause of violence amongst humans.

This gives us an entirely new way of thinking about Abrahamic faith. *Emunah*, the Hebrew word normally translated as faith, does not mean what it is taken to mean in English: a body of dogma, a set of principles, or a cluster of beliefs often held on non-rational grounds. *Emunah* means faithfulness, loyalty, fidelity, honouring your commitments, doing what you said you would do and acting in such a way as to inspire trust. It has to do with relationships, first and foremost with marriage

## ראב"ע

**לא תחמוד.** אנשים רבים יתמהו על זאת המצוה, איך יהיה אדם שלא יחמוד דבר יפה בלבו כל מה שהוא נחמד למראה עיניו, ועתה אתן לך משל, דע כי איש כפרי שיש לו דעת נכונה, והוא ראה בת מלך שהיא יפה לא יחמוד אותה בלבו שישכוב עמה, כי ידע כי זה לא יתכן, ואל תחשוב זה הכפרי שהוא כאחד מן המשוגעים שיתאוה שיהיה לו כנפים לעוף השמים ולא יתכן להיות, כאשר אין אדם מתאוה לשכב עם אמו, אעפ"י שהיא יפה, כי הרגילוהו מנעוריו לדעת שהיא אסורה לו ככה כל משכיל צריך שידע, כי אשה יפה או ממון לא ימצאנו אדם בעבור חכמתו ודעתו, רק כאשר חלק לו ה', ואמר קהלת (לאשר) ולאדם שלא עמל בו יתננו חלקו (קהלת ב כא), ואמרו חכמים בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזלא ובעבור זה המשכיל לא יתאוה ולא יחמוד ואחר שידע שאשת רעהו אסרה השם לו, יותר היא נשגבה בעיניו מבת מלך בלב הכפרי על כן הוא ישמח בחלקו ולא ישים אל לבו לחמוד ולהתאוות דבר שאינו שלו, כי ידע שהשם לא רצה לתת לו, לא יוכל לקחתו בכחו ובמחשבותיו ותחבלותיו, ע"כ יבטח בבוראו שיכלכלנו ויעשה הטוב בעיניו, והנה נשלם פי' עשרת הדברים

Ibn Ezra

## THOU SHALT NOT COVET

Many people are amazed at this commandment. They ask, how is it possible for a person not to covet in his heart all beautiful things that appear desirable to him? I will now give you a parable. Note, a peasant of sound mind who sees a beautiful princess will not entertain any covetous thoughts about sleeping with her, for he knows that this is an impossibility. This peasant will not think like the insane who desire to sprout wings and fly to the sky, for it is impossible to do so. Now just as a man does not desire to sleep with his mother, although she be beautiful, because he has been trained from his childhood to

know that she is prohibited to him, so must every intelligent person know that a person does not acquire a beautiful woman or money because of his intelligence or wisdom, but only in accordance with what God has apportioned to him. Indeed, Koheleth states, *yet to a man that hath not labored therein shall he leave it for his portion* (Eccles. 2:21). Furthermore, our sages taught, children, life, and sustenance are not dependent upon a person's merits but upon the stars. The intelligent person will therefore neither desire nor covet. Once he knows that God has prohibited his neighbor's wife to him she will be more exalted in his eyes than the princess is in the eyes of the peasant. He will therefore be happy with his lot and will not allow his heart to covet and desire anything which is not his. For he knows that that which God did not want to give him, he cannot acquire by his own strength, thoughts, or schemes. He will therefore trust in his creator, that is, that his creator will sustain him and do what is right in His sight. Observe, we have completed explaining the Ten Statements..

הנצי"ב

**ראים את הקולת ואת הלפידים.** כפרש"י היוצאין מפי הגבורה. ר"ל לא בקולות של רעמים שבא עם הברקים מיירי. אלא בקול של עשרת הדברות שהיה קול ה' בכח ובהדר. ובקול יצאו ניצוצות אש ולפידים כמו אותיות הדבור. והעם ראו את האותיות וכמש"כ בס' דברים ד' ט' ורעמים וברקים לא היו. אבל עדיין היה **ואת קול השופר.** שבא בסמוך לפני שירד ה' על הר סיני. והיינו שמזכירים אנחנו ביחוד קול שופר שהיה בשעת מ"ת ולא קול רעמים שהיה רק לפני מ"ת. וקול שופר זה היה רק בדבור משה ידבר והאלהים יעננו בקול. להשריש בלבבינו דכל דבור היוצא מפי הגבורה לבד מה שאנו מבינים בו. עוד יש בו קבלות בהלכות הרבה. שמשה ידבר עם כל ישראל והאות ע"ז הוא שהאלהים יעננו בקול. שהי' בכחו לדבר לבדו עם כל ישראל כל סדר משנה:

Netziv of Volozhin

They heard the 10 Commandments from Gd with glory and splendor. And from the voice came sparks of fire that appeared as the letters. And the Nation saw the letters. But there was still the sound of the Shofar. And the sound of the Shofar is what we remember from Har Sinai and not the sound of the thunder and lightning that were there. The purpose was to engrave in our hears that everything was from Hashem- even that which we do not understand.

7.

דברים פרק ד

רָק הַשְּׁמֶר לְךָ וּשְׁמֵר נִפְשְׁךָ מְאֹד פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־רָאוּ עֵינֶיךָ וּפְנֵי־יְסוּדוֹ  
מִלְּבַבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהוֹדַעְתָּם לְבַנְיָה וּלְבַנְיָ בְנֵי־יָהּ:  
יִזְמוּ אֲשֶׁר עָמְדָתָ לְפָנַי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּחַרְב־בְּאֶמְרֵי יְהוָה אֵלַי הִקְהַל־לִי אֶת־הָעָם  
וְאֲשַׁמְעֵם אֶת־דְּבָרֵי אֲשֶׁר יִלְמְדוּן לִירְאָה אֹתִי כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל־הָאָדָמָה  
וְאֶת־בְּנֵיהֶם יִלְמְדוּן:  
וְתִקְרְבוּן וְתַעֲמְדוּן תַּחַת הַהָר וְהָהָר בְּעַר בְּאֵשׁ עַד־לֵב הַשָּׁמַיִם חֹשֶׁה עֵנָן וְעַרְפָּל:  
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֲלֵיכֶם מִתּוֹךְ הָאֵשׁ קוֹל דְּבָרִים אֲתֶם שֹׁמְעִים וְתִמְוָנָה אֵינְכֶם רְאִים זוּלָתִי  
קוֹל: